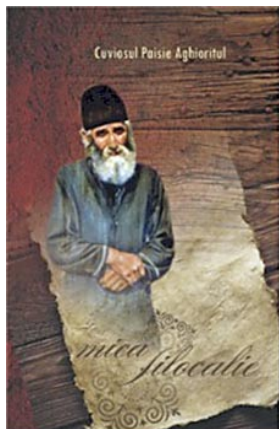

Preoția - taina învierii noastre

De ce putem socoti preoția ca taină a învierii noastre este una din întrebările ce pot frământa pe cei ce se integrează liturgic în dimensiunea reală a Bisericii prin participarea efectivă și afectivă la taina întâlnirii cu Hristos din slujbele comunității. Tocmai acest duh al comunitarului din noi suferă la nivelul conștiințelor ce nu caută o regăsire în plan firesc a chemării lui Hristos: „Prin aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii mei dacă veți avea dragoste unii față de alții”.

Putem constata cu ușurință lipsa de comuniune dintre noi pornind de la o lipsă de înțelegere a învățaturii hristice ce se manifestă plener în sânul Bisericii. Până nu vom înțelege că mântuirea este regăsirea tuturor în fiecare dintre noi și că suntem datori să ne pese real de cel de lângă noi, nu vom îndeplini condiția esențială a mântuirii ce ne cere o credință lucrătoare în iubire. Legătura dintre această stare de comunicare și preoție este fundamentală și perihoretică. Prin Taina Preoției preotul exprimă comunitar relația dintre credință și Dumnezeu în celelalte Taine. Le dăruiește spre împărăția lui Dumnezeu pe fiecare, rămânând conștient că jertfa este opera iubirii și la această jertfă de iubire avem chemarea să ne angajăm ca și creștini în drumul nostru către Dumnezeu. De ce este preoția taina învierii noastre? Pentru că preotul este acea prezență care ne aduce neconținut aminte de Hristos, de jertfa Sa și de nevoia noastră de a fi regăsiți în harul dăruitor al învierii. Preotul este dator să răspundă chemării divine cu întreaga sa viață, să reușească a fi un exemplu de urmat, să fie convins că nu poate fi preot doar la altar ci că această chemare este permanentă. Preotul mileniului trei nu va trebui să fie altfel decât cel al primelor veacuri creștine. Istoria îl consemnează pe mitropolitul Șaguna ca fiind unul dintre cei mai însemnați mitropoliți ai țării. El a fost mare pentru că a fost actual și a împlinit nevoia bisericii și a țării (vezi cuvântarea I.P.S. Antonie la instalarea ca mitropolit al Ardealului). Același lucru se cere și preotului „modern” sau „al mileniului trei” - să nu fie altfel decât „un om al vremii”, să poată aduce lumină acolo unde este întuneric, speranță unde e deznădejde și dragoste unde e ură și dezbinare. Dar, pentru a putea împlini această lucrare, preotul de azi trebuie să înțeleagă nevoia de misionarism a Bisericii și mai ales nevoia de atitudine. Învierea lui Hristos ne provoacă la atitudine, la asumarea ortopraxiei Bisericii care ne cere neconținut fapte. Pentru toate acestea avem nevoie de o provocare la nivelul conștiinței

spre a căuta împlinirea chemării hristice. Cât de profunde sunt cuvintele Sf. Maxim Mărturisitorul: „Munca minții este lumina cunoștinței iar neștiința orbirea sufletului!” Teologia este chemată să răspundă lui „a ști” (a aduna informații), lui „a înțelege” (a evalua ceea ce știi) și lui „a cunoaște”, identic în plan teologic cu a te mântui, potrivit cuvintelor Scripturii: „Iar viața veșnică aceasta este ca să te cunoască pe Tine, singurul și adevăratul Dumnezeu și pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis”. Știința teologică trebuie să ajungă neapărat la cunoaștere, căci aceasta este un proces al duhului și nu al intelectului, singurul care ne poate duce în pragul unei angajări duhovnicești, (cf. Arhiepiscop Bartolomeu al Clujului). Sfântul Ioan Gură de Aur sesiza atât de frumos în binecunoscutul tratat „Despre Preoție”: „Grija (preotului față) de turma Lui (Hristos) este un semn al iubirii (față) de El”. Și această iubire are neconținut în față jertfa lui Hristos în care se integrează jertfa preotului. Această jertfă în iubire dă realitatea preoției în asumarea ei atât de supusă pervertirii în lumea pe care o trăim. O recitare atentă a tratatelor „Despre Preoție” scrise de trei Sfinți Părinți atât de profunzi în smerenia lor: Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Grigore de Nazianz și Sf. Efreem Șirul ne-ar readuce aminte nu numai nevoia de lectură întru cunoașterea adevărilor dumnezeiești ci și actualitatea lor în contextul modern. Desigur, nu sunt singurii care ne-au lăsat cuvinte pline de înțelepciune și de trăire despre preoție. Am putea spune că nu există scriitor bisericesc care să nu se fi aplecat asupra acestei taine din nevoia de a lămuri și de a descoperi frumusețea „trăirii în Hristos”. De ce rămân actuali Sfinții Părinți în înțelegerea acestei taine cu o adâncă conotație soteriologică și eshatologică? Pentru că dimensiunea preoției nu s-a schimbat cu nimic. Dacă ei spuneau: „Preotul trebuie să fie atât de curat, ca și cum ar sta chiar în cer, printre puterile cele îngerești”, această realitate este valabilă și azi; dacă ei spuneau: „Părinții noștri ne nasc pentru viața de acum; preoții, pentru viața viitoare: unii nu ne pot apăra nici de moartea aceasta trupească și nici nu pot îndepărta bolile ce vin peste noi; ceilalți, de multe ori, au mântuit chiar suflete bolnave și pe cale de a pieri, pentru că le-au făcut unora mai ușoară pedeapsa, iar pe altele chiar de la început nu le-au lăsat să cadă în păcate, nu numai cu ajutorul învățăturilor și al sfaturilor ci și cu ajutorul rugăciunilor”, aceasta e valabil și pentru vremea noastră. Singura schimbare cu care suntem datori în fața lui Dumnezeu se rezumă la regăsirea duhovnicescului din noi după modelul Sfinților Părinți. Drumul este greu și chiar Sf. Ioan Hrisostom ne previne de aceasta: „Mai multe sunt valorile care tulbură sufletul preotului, decât vânturile care frământă marea”. Și cred că nu sunt puțini cei care trăiesc acest adevăr. Este nevoie ca preotul zilelor noastre să-și asume calitatea de conducător și păstor al obștii încredințate. El trebuie să fie conștient de puterea și necesitatea exemplului personal pentru că mulțimea păstoriților se uită la purtările conducătorilor lor ca la un model și caută să se asemene în purtări cu ei (Eclez. 10, 2). „Frumusețea sufletului preotului trebuie să strălucească în toate împrejurările din viața lui, ca să poată, în același timp, și bucura, dar și lumina sufletele celor ce-1 privesc” dar pentru acest lucru e nevoie de jertfă, de iubire față de oameni care sunt „chipul” lui Hristos aducător de „asemănare”. De aceea „preotul trebuie să fie înfrânat, veghetor, să aibă ochii în patru, pentru că el trăiește nu numai pentru el, ci și pentru o atât de mare mulțime de oameni” căci „toți îl judecă pe preot nu ca pe un om îmbrăcat cu trup, cu fire omenească, ci ca pe un înger, slobozit de orice slăbiciune omenească” (vezi „Despre Preoție”, Sf. Ioan Gură de Aur). Aceste gânduri au darul de a lămuri vocația preotului de răspunzător - în cuvânt și faptă - pentru credincioșii săi și pentru atitudinea lor în fața vieții, a comunității și a lui Dumnezeu. Exemplul său este esențial în înțelegerea duhului Bisericii pentru care el este mărturisitor. Până nu vom înțelege această vocație mărturisitoare a preoției nu vom fi părtași la nevoia lumii moderne de duhovnicie. Acele forme externe de mărturisire a credinței, din primele veacuri în care creștinii erau martirizați

doar pentru simpla acceptare verbală a creștinătății, s-a metamorfozat oarecum până la noi în această nevoie „externă” de a-1 vedea pe preot în dimensiunea lui duhovnicească manifestată și în exterior ca o oglindire a interiorului, Există o mărturisire externă care pornește din expresia interioară a credinciosului și care se manifestă prin gesturi simple: asumarea semnelor sfintei cruci când trecem pe lângă sfânta biserică, grija cu care ne închinăm în fața icoanelor, grija cu care luăm sfânta anafura etc. Ele nu au caracterul de martiraj al primelor veacuri dar sunt forme exterioare prin care putem sesiza superficialitatea omului contemporan în fața dimensiunii liturgice a vieții. Preotul este chemat să lumineze această nevoie și să o facă lucrătoare în credincioșii săi prin „învățătura cu cuvântul” de care ne face răspunzători și Apostolul Petru: „Fiți gata de răspuns oricui vă cere vouă cuvânt despre nădejdea voastră” (I Petru 3, 15). Sfântul Ioan Gură de Aur explică atât de inspirat această necesitate de „cuvânt cu putere multă”: „Dacă am avea puterea să facem minuni, nici n-am mai avea nevoie de predică; dar pentru că n-a mai rămas în noi nici urmă din puterea facerii de minuni și pentru că din toate părțile ne atacă mulți și nenumărați dușmani, este neapărată nevoie să ne întărim cu puterea cuvântului, cu puterea de a predica, pentru ca să nu fim loviți de săgețile dușmanilor ci să-i lovim noi pe ei. De aceea trebuie să ne dăm toată silința să facem să locuim din belșug în noi cuvântul lui Hristos”. Pentru a dobândi acest belșug avem nevoie de a ne raporta mereu la acel plan teologic, de care vorbea și arhiepiscopul Bartolomeu, ce presupune: a ști, a înțelege și a cunoaște, lucrări care ne vor aduce în planul introspecției duhovnicești și vor face lumină în definirea preoției ca taină a învierii. Exegeza Sfinților Părinți se oprește în pragul tainei și ne îndeamnă la trăire, la curajul de a depăși cuvintele prin rugăciune și tăcere. Dar pentru a ajunge aici trebuie să facem dovadă că am înțeles și am trecut acel prag făcându-i pe cei din jurul nostru părtași la taina învierii din sufletele noastre prin provocarea simplă: „Să știi să aduci pe duhul sfânt în tine” (Sf. Serafim de Sarov). De aici începe și tot aici se regăsește preoția în Taina învierii sufletelor noastre.

Pr. Dr. Cristian Muntean, în Legea Românească nr.1/1999